

Изтеглен казус

Ср. В. К.

06.04.19г.

КАЗУС

Подсъдимият Тодоров е осъждан. С влязла в сила на 24.04.2003г присъда Тодоров е бил признат за виновен за извършено от него на 07.05.2001 г. престъпление по чл. 150 ал.1 пр. 2 от НК, като му е било наложено наказание "лишаване от свобода" за срок от 6 год. Освободен е бил на 31.12.2007 г. поради изтърпяване на наказанието.

С влязла в законна сила на 16.07.2009 г присъда Тодоров е бил признат за виновен за извършено от него на 27/28.01.2009 г. на престъпление по чл. 150, ал. 1, пр. 2 от НК, като му е било наложено наказание "лишаване от свобода" за срок от 1 год. и 11 мес. Освободен е бил на 19.11.2010 г. поради изтърпяване на наказанието.

Тодоров злоупотребявал с алкохол и имал нарушена сексуална ориентация- изкривено сексуално влечение към по-възрастни от него жени. Вече е бил осъждан за полово престъпление по чл.150 ал.1 пр.2 НК. Пострадалата Маркова-88г годишна, живеела сама в гр.П. На 18.01.2012 г. излязла да се поразходи и паднала, като на помощ ѝ се притекъл подсъдимият. Предложил ѝ да я придружи до дома ѝ, влезли вътре и тъй като тя го възприела за добър човек, му предложила да го почерпи с ракия. Понеже Тодоров не си тръгвал след почерпката, пострадалата го оставила във всекидневната и отишла в друга стая, надявайки се по този начин да го подсети да ги тръгне. Тодоров обаче влязъл след възрастната жена в стаята, съблечен гол и започнал да ѝ говори, че обича „стари жени, стари баби“. Изпитвайки огромно неудобство, възрастната жена му казала да си тръгва. Той обаче отишъл до нея и започнал да я удря с юмруци по тялото и лицето, счупвайки челюстта ѝ. Пострадалата Маркова извикала за помощ, но Тодоров ѝ казал, че ако продължава да вика ще стане по-лошо. Съблякъл я и извършил вагинално полово сношение.

След счупването на челюстта, пострадалата Маркова изпитвала затруднение при дъвченето и говоренето за срок от около два месеца.

На 13.08.2012 г. пострадалата починала като причина за смъртта ѝ е посочен инсулт.

При предявяване на разследването- на 12.11.2012г Тодоров заявил, че се признава за виновен. Пред първоинстанционния съд е признал всички факти, посочени в обстоятелствената част на обвинителния акт. Преди съдът да постанови определението си по чл.372 ал.4 от НПК подсъдимият е оттеглил самопризнанието си.

- 1.Оттегляемо ли е самопризнанието на подсъдимия в производството по диференцираната процедура по глава Двадесет и седма от НПК? Обосновете отговора си
2. Каква е правната квалификация на деянието? Обосновете отговора си.
- 3.Допустимо ли е в конкретния казус участието на граждански ищец и частен обвинител? Обосновете отговора си
4. Кой съд и в какъв състав следва да разгледа делото, ако в резултат от нанесените от подсъдимия на пострадалата удари, на последната е причинено обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта?
5. Възможно ли е производството да се развие по реда на глава Двадесет и девета от НПК? Обосновете отговора си.

РЕШЕНИЕ НА КАЗУСА

1. Институтът на съкратеното съдебно следствие по чл. 371 т. 2 във връзка с чл. 370 ал. 1, чл. 372 ал. 1 и 4 и чл. 373 ал. 2 и 3 НПК е насочен към обслужване на обществения интерес чрез ускоряване на наказателния процес. Прилагането му води до предоставяне на процесуалноправни и материалноправни ползи, но и до възлагане на тежести на основните страни в съдебното производство. Прокурорът е улеснен в осъществяването на дейността по доказване на обвинителната теза като постига бързо осъждане и своевременно санкциониране на престъпленията, но е обвързан от закона да приеме по-голяма снизходителност при индивидуализация на наказателната отговорност. Подсъдимият получава по-леко наказание, но същевременно се съгласява с известни процесуални ограничения, свързани с възможността да спори по поддържаните от прокурора факти и във връзка с това – да участва непосредствено и лично в събирането и проверката на доказателствените средства, подкрепящи или оборващи обвинението пред съда. В тази насока законът стеснява обсега на процесуалните искания и действия, редуцира претенциите за накърнено право на защита. Когато подсъдимото лице по своя воля е създадо предпоставки за разглеждане на делото по специалния процесуален ред, отказвайки се от участие в състезателно производство за събиране и проверка на доказателствата, и съкратеното съдебно следствие е било допуснато и проведено законосъобразно, компромисът между обвинението и защитата е реализиран в интерес на обществото. В тази процесуална ситуация, постигайки по-благоприятно материално-правно третиране, подсъдимият е длъжен да понесе и съответните тежести. Той доброволно и съзнателно сам се е лишил от процесуалната възможност да релевира обстоятелства, оспорващи фактическото обвинение и да претендира обезпечаването им чрез доказателствени искания. Обратното обосновава липса на действително направено при условията на чл. 371 т. 2 НПК самопризнание и съставлява непреодолима преграда за провеждане на диференцираната процедура. Допустимата защита на подсъдимия остава ограничена в рамките на признатите фактически положения по обвинителния акт. Логическа последица от изложеното е недопустимостта изявлението на подсъдимото лице по чл. 371 т. 2 НПК да бъде оттеглено след обявяване на съдебния акт по чл. 372 ал. 4 НПК. Направеното от подсъдимия признание на фактите в обстоятелствената част на обвинителния акт представлява едностранно изявление, което може да бъде оттеглено преди да са настъпили предпоставените от него и предвидени в закона правни последици. С определеното, с което съдът обявява, че при постановяване на присъдата ще ползва самопризнанието без да събира доказателства за фактите по обвинителния акт и допуска съкратено съдебно следствие, депозираните по чл. 371 т. 2 НПК изявления произвеждат правното действие, към което са насочени. Въведени са достатъчно правни гаранции, че изявлението по чл. 371 т. 2 НПК е доброволно и отразява действителното отношение на подсъдимия към обвинението – направено е в открито заседание, в присъствието на защитник, при разясняване на последиците от него. Затова, когато самопризнанието е обосновоало прилагане на правилата на диференцираната процедура, процесуалният закон не предвижда оттеглянето му в хода на наказателния процес. Противното би довело до невъзможност да бъдат постигнати целите на особеното производство, създава условия за процесуална злоупотреба и правна несигурност / Тълкувателно решение №1/06.04.2009г по тълкувателно дело №1/2008г на ОСНК на ВКС/.

2. Правната квалификация на деянието е чл. 152 ал. 3 т. 2 и т. 5 вр. ал. 1 т. 2 вр. чл. 129 ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 29 ал. 1 б. А и б. Б от НК-изнасилване при условия на опасен рецидив, като лицето от женски пол е принудено чрез сила и заплашване, при което е причинена средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на челюст, довело до затрудняване на дъвченето и говоренето.

Подсъдимият е извършил престъплението на 18.01.2012 г. в гр. П. в условията на опасен рецидив – след като е бил осъждан за тежко умишлено престъпление на лишаване от свобода не по-малко от една година, изпълнението на което не е отложено по чл. 66 от НК, както и след като е бил осъждан два пъти на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ

характер, като поне за едно от тях изпълнението на наказанието не е отложено по чл. 66 от НК, се е съвкупил с лице от женски пол –пострадалата Маркова като я е принудил към това със сила и заплашване и ѝ е причинил средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на челюст, довело до затрудняване на дъвченето и говоренето.

Налице е квалифициращото обстоятелство по чл.152 ал.3 т.2 от НК, тъй като в случая самата принуда спрямо пострадалата, се е изразила във физическо въздействие спрямо нея – удряне с юмруци по лицето и тялото, което е довело до причиняването на средна телесна повреда – счупване на челюст, довело до затрудняване на дъвченето и говоренето.

Деянието в настоящия казус се явява извършено и при друго квалифициращо обстоятелство с оглед на субекта на престъплението. Същото се явява извършено при условията на опасен рецидив по смисъла на т. 5 на чл. 152, ал. 3 от НК. Видно от разпоредбата на чл. 29, ал. 1 от НК казусът покрива и двете хипотези на опасния рецидив – по б. А и по б. Б от НК на посочената норма. В контекста на приетата по-горе фактическа обстановка, деецът е извършил престъплението след като е бил осъждан за тежко умишлено престъпление на лишаване от свобода не по-малко от една година, чието изпълнение не е било отложено по чл. 66 от НК. Освен това престъплението се явява извършено и след като подсъдимият е бил осъждан два пъти на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер като поне за едно от тях изпълнението на наказанието не е отложено по чл. 66 от НК. Посочените в казуса две престъпления, извършени от страна на подсъдимия, обуславящи квалификацията опасен рецидив, държат сметка и за обстоятелството, че не е изтекъл 5 годишен срок от изтърпяване на наказанието по тези предишните присъди – изискване на чл. 30 от НК.

Подсъдимият е реализирал деянието като е употребил сила и заплашване, т.е. принуда в двете ѝ форми. Чрез използването на физическа сила е нанесъл средна телесна повреда с цел да улесни осъществяването на съвкуплението. Спрямо пострадалата е използвано и заплашване-подсъдимият въздействал психически върху пострадалата, заявявайки ѝ, че ако продължава да вика ще стане по-лошо.

От субективна страна престъплението е извършено от подсъдимия с пряк умисъл като същият е съзнавал всички съставомерни белези, формиращи процесното деяние. Съзнавал е, че се съвкупява с лице от женски пол като го е принудил за това със сила и заплашване като чрез една от формите на принуда е причинена средна телесна повреда на пострадалата. Той е съзнавал общественоопасния характер на извършеното, предвиждал е настъпването на общественоопасните му последици и е искал тяхното настъпване. В този смисъл подсъдимият е действал при условията на пряк умисъл по смисъла на чл. 11, ал. 2 от НК.

3. В хипотезата на настъпила смърт на пострадалото лице преди приключване на досъдебното производство не е допустимо участието на граждански ищец и частен обвинител в наказателното производство. Когато пострадалото лице е претърпяло неимуществени вреди и почине преди да се е конституирало като граждански ищец и частен обвинител, наследниците не могат да участват в наказателното производство: физическите болки и морални страдания са лични и като такива не може да се наследяват. Различно е, когато лицето е починало след като се е конституирало в качеството на граждански ищец и частен обвинител. В такъв случай наследниците на общо основание могат да встъпят и участват в наказателния процес.

4. Обезобразяването, което причинява завинаги разстройство на речта представлява тежка телесна повреда по смисъла на чл.128 ал.2 вр.ал.1 от НК. Правната квалификация на деянието би се променила от чл.152 ал.3 т.2 и т.5 вр.ал.1 т.2 от НК на чл.152 ал.4 т.2 вр.ал.3 т.5 вр.ал.1 т.2 от НК. В този случай компетентен да разгледа делото като първа инстанция е окръжният съд-чл.35 ал.2 от НПК. Съставът на съда е един съдия и двама съдебни заседатели, доколкото за престъплението се предвижда наказание лишаване от свобода повече от пет години / в случая от десет до двадесет години/-чл.28 ал.1 т.2 от НПК.

Извън описанието на конкретно извършените от подсъдимия действия в казуса не се съдържат фактически положения във връзка с настъпилите за жертвата последици- физически, психически, морални или социални, няма данни негативните последици за жертвата да са описани в заключение на съдебно-психиатрична експертиза, т.е. пострадалото лице да е било обект на психолого-психиатрично изследване за последиците от деянието. Поначало дефинирането на понятието "особено тежък случай" в разпоредбата на чл. 93,т. 8 от НК предполага положителна констатация, че с оглед на настъпилите вредни последици и на

други отегчаващи обстоятелства случаят разкрива изключително висока степен на обществена опасност на деянието и дееца. Изключително високата обществена опасност на дееца не е единствената предпоставка обуславяща приложението на квалифицирания състав на чл. 152, ал. 4, т. 4 от НК. Необходимо е паралелно с това да е направен и извод, че обществената опасност на деянието е изключително висока - самостоятелен фактор, който следва да бъде отчетен при квалификацията на случая като особено тежък. Обществената опасност на деянието може да се извежда от данните за начина на извършване на деянието, използваните от дееца способности и средства, обстановката при която е извършено деянието, възрастта на жертвата и настъпилите за нея негативни последици. За да се квалифицира случая като "особено тежък" е необходимо извършеното деяние с оглед обективните си характеристики значително да надхвърля обикновения случай от същото престъпление, тоест да е с изключително висока степен на обществена опасност. Именно затова в дефиницията на чл.93, т.8 от НК е поставено изискването за изключителност на обществената опасност на деянието и дееца - тежките последици и другите отегчаващи отговорността обстоятелства едновременно разкриващи обществената опасност на деянието и дееца, качествено отличават престъпното посегателство от обичайните престъпления от този вид. В настоящия казус не са констатирани обстоятелства (извън възрастта на пострадалата) на базата на които да се заключи, че извършеното от подсъдимия деяние се отличава с по-висока от обичайната обществена опасност. Описаната в казуса фактология не разкрива нито необичайна по естеството си и интензитет принуда, нито извънмерна жестокост и бруталност, нито негативни последици за жертвата, надхвърлящи тези при обикновените прояви на сексуално насилие. Доколкото не са налице данни, от които да се заключи, че обществената опасност на деянието е изключително висока, не е налице и квалифициращия признак "особено тежък случай".

5. Споразумение не се допуска за тежки умишлени престъпления по глава Втора раздел Осми от НК. Престъплението по чл.152 ал.3 т.2 и т.5 вр.ал.1 т.2 вр.чл.129 ал.2 вр.ал.1 вр.чл.29 ал.1 б.А и б.Б от НК е тежко умишлено престъпление по глава Втора раздел Осми Разврат от НК, поради което в конкретния казус не може да се сключи споразумение за решаване на делото./

Този казус е съставен въз основа на реална съдебна практика: Присъда №18/15.01.2013г по НОХД№7655/2012г на РС-Пловдив; Решение №137/20.05.2013г по ВНОХД№481/2013г на ОС-Пловдив;Решение №441/06.01.2014г по к.д.№1285/2014г ВКС- отхвърлено е искането за възобновяване;

Мониторинг казус 1 С¹ б. К.
06.04.19г.

Светослав Савов е осъден на 1 година лишаване от свобода, за престъпление по чл.194, ал.1 от НК, чието изтърпяване е било отложено на основание чл.66, ал.1 от НК за изпитателен срок от 3 години. Присъдата е влязла в сила на 1.05.2013г.

На 4.06.2018г.вечерта Савов се намирал в ресторант в гр.Елхово, където употребил алкохол. Кирил Киров бил в същото заведение, но с друга компания. Между двамата възникнал конфликт, тъй като Киров безпокоял посетителите, като ги молел да го черпят с цигари и алкохол. Савов няколко пъти му казвал да напусне заведението, но Киров не му обръщал внимание. В един момент Савов станал, отишъл до Киров, който бил прав и му нанесъл удар с дясната си ръка в областта на лицето. От този удар пострадалият загубил равновесие, паднал по гръб и си ударил главата в задната ѝ част. След падането Киров не помръднал, а пристигналият на място медицински екип констатирал смъртта му.

Било образувано досъдебно производство. От заключението на изготвената съдебномедицинска експертиза е видно, че на Киров са причинени следните увреждания: зачервяване в областта на лицето, което е причинило болка без разстройство на здравето и отговаря да е получено при удар с ръка в тази област и тежка черепно-мозъчна травма, която е причинила постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота на пострадалия. Мозъчната травма е получена при падане назад и удряне на главата по повърхността на терена. Настъпването на смъртта на Киров е пряка и непосредствена последица от получената тежка черепно-мозъчна травма.

Делото е внесено за разглеждане в съда с обвинителен акт против Светослав Савов за извършено от него престъпление по чл.124, ал.1, предл.1, във вр.с чл.128, ал.2 от НК, за причиняване по непредпазливост смъртта на Кирил Киров вследствие на умишлено нанесена тежка телесна повреда, изразяваща се в постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота на пострадалия.

По искане на защитникът на подсъдимия, направено в откритото разпоредително заседание, делото е разгледано по реда на съкратеното съдебно следствие по чл.371, т.2 от НПК, тъй като Савов признава изцяло фактите изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт и изразява съгласие да не се събират доказателства за тези факти.

Съдът постановява присъда, с която признава подс.Савов за виновен, в това че е причинил по непредпазливост смъртта на Кирил Киров, вследствие на умишлено нанесена лека телесна повреда, изразяваща се в причиняване на болка, без разстройство на здравето. На основание чл.54 от НК е осъдил подсъдимият на 2 години лишаване от свобода, което на основание чл.66, ал.1 от НК е отложил за изтърпяване за изпитателен срок от 5 години. Със същата присъда подс.Савов е оправдан по предявеното му обвинение за умишлено причиняване на тежка телесна повреда, от която е настъпила смърт по непредпазливост.

Присъдата е обжалвана от подсъдимия, който заявява, че оттегля направеното признание по чл.371, т.2 НПК. Алтернативно прави искане наказанието му лишаване от свобода да бъде заменено с друго по- леко по вид наказание.

Въпроси:

1.Посочете правната квалификация на извършеното от Савов престъпление? Обосновете отговора си.

2.Съдът допуснал ли е нарушение на закона при определяне наказанието на подсъдимия, както и при прилагане разпоредбата на чл.66, ал.1 от НК?

3. Кой е родово компетентен съд да разгледа делото като първа инстанция и какъв е съдебният състав? Обосновете отговора си.

4.Съдът допуснал ли е процесуално нарушение, като е преквалифицирал деянието служебно, при разглеждане на делото по реда на съкратеното съдебно следствие по чл.371, т.2 от НПК? Обосновете отговора си.

5. Анализирайте доводите във въззивната жалба.

Контролен казус 2 С" 3
06.04.19г.

КАЗУС

С присъда по нохд № 309/2003 г. Теодор Георгиев бил осъден на 1 година и 6 месеца лишаване от свобода, условно, с 3 годишен изпитателен срок за извършено престъпление по чл. 198, ал. 1 от НК. Присъдата влязла в сила на 28.07.2003 г.

С присъда по нохд № 3162/2007 г., Георгиев бил осъден за извършено на 12.07.2006 г. престъпление по чл. 325, ал. 3, във връзка с ал. 2, във връзка с ал. 1, във връзка с чл. 28, ал. 1 от НК, на 1 година лишаване от свобода при първоначален общ режим. Със същата присъда било приведено в изпълнение и наказанието по нохд № 309/2003 г. Наказанието по нохд № 309/2003 г. било изтърпяно на 07.01.2011 г., а наказанието по нохд № 3162/2007 г. било изтърпяно на 15.11.2011 г.

С присъда по нохд № 3094/2013 г. Георгиев бил осъден за извършено престъпление по член 343в, ал. 2, във връзка с ал. 1 от НК на 4 месеца лишаване от свобода, при първоначален строг режим. Наказанието изтърпял на 16.05.2014 г.

Ангел Николаев е роден на 21.04.1998 г. и не е осъждан, а Тихомир Николаев е роден на 19.03.1996 г. и не е осъждан.

На 01.09.2014 г. Теодор Георгиев, Ангел Николаев и Тихомир Николаев решили да извършат кражба на слънчоглед. Качили се в конска каруца, в която сложили храна и дървени колове, и се придвижили до нива със слънчоглед, собственост на Димитър Митов. Влезли в нивата и започнали да режат с ножове слънчогледови пити. Малко по-късно Митов случайно пристигнал на нивата и видял, че обвиняемите са натоварили в каруцата 500 кг слънчоглед, на стойност 250 лева, и се канят да си тръгват. Наредил им да стоварят слънчогледа на земята, тъй като е негова собственост. Тримата отказали да сторят това. Взели от каруцата дървените колове и нанесли побой на Димитър Митов, вследствие на който той получил фрактура на дясната ръка, довела до обездвижване на ръката за срок от 40 дни. Обвиняемите се прибрали по домовете си, а по-късно през деня продали слънчогледа на непознат човек.

По време на досъдебното производство обвиняемите упълномощили за свой защитник адвокат Михайлова. В нейно присъствие Ангел Николаев и Тихомир Николаев дали обяснения и се признали за виновни, а Теодор Георгиев – не се признал за виновен и отказал да дава обяснения.

Прокурорът изготвил обвинителен акт и го внесъл в съда. Съдът разгледал делото по реда на глава XXVII от НПК – по отношение на подсъдимите Ангел Николаев и Тихомир Николаев в хипотезата на чл. 371, т. 2 НПК, а по отношение на Теодор Георгиев – в хипотезата на чл. 371, т. 1 НПК, и на 06.10.2015 г. постановил осъдителна присъда спрямо тримата подсъдими. При разглеждане на делото пострадалият бил конституиран от съда като частен обвинител и участвал в съдебното производство в това качество.

ВЪПРОСИ:

1. Каква е правната квалификация на извършеното от тримата обвиняеми? На кой съд е подсъдно делото като първа инстанция? Аргументирайте отговорите.

2. Допуснато ли е на досъдебното производство отстранимо съществено нарушение на процесуалните правила? Обосновете отговора.

3. Налице ли са били основания за разглеждане на делото при закрити врати? Аргументирайте се.

4. Допуснато ли е ли е отстранимо съществено нарушение на процесуалните правила при разглеждане на делото в първата инстанция? Обосновете отговора.